

Lausunto kuulemistilaisuudessa ”yhdenvertainen Suomi” -ohjelmasta

Kolme tärkeintä tavoitetta ovat: Hyvien väestösuhteiden politiikan kehittäminen, turvallisen arjen varmistaminen kaikille ja työelämän syrjimättömyys.

Minulla ei ole tietoa siitä, mitä ohjelman kohtia on toteutettu ja millä tuloksilla. Tutkimusta asiasta ei liene vielä tehtykään.

Aivan ensin haluaisin todeta, että Suomessa ovat myös ainakin vielä hiljattain myös maahanmuuttajat arvioineet onnellisuutensa suuremmaksi kuin missään muussa maassa

(<https://www.statista.com/chart/13244/where-immigrants-are-happiest/>). Tämä muistaen on syytä pohtia pikemmin sitä, miten tällainen taso voitaisiin säilyttää kuin sitä, miten tilannetta voitaisiin radikaalisti muuttaa. On toki mahdollista, että on paineita nykyisen hyvän tilanteen huononemiselle, mitä saattavat edistää myös epäonnistuneet yritykset parantaa sitä.

Seuraavassa eräitä perusongelmia:

1. Periaatteellisella tasolla ei liberaalissa demokratiassa ole hyväksyttävää ajaa valtion toimesta mitään ideologiaa, jonka omaksumista edellytetään kaikilta kansalaisilta. Ihmisten yksityiseen alueeseen ei valtion sovi puuttua. Tämä koskee myös esimerkiksi ns. kriittistä teoriaa, intersektionaalista feminismiä ja antirasismia.
2. Mikään tiede, saati yhteiskunnallinen filosofia ei saa avoimessa yhteiskunnassa yrittää sanella kaikille pakollisia mielipiteitä ja asenteita. Yhteiskuntatieteen tehtävänä ei ole kehittää uusia ongelmia, saati tulla *Noitavasaran* tapaiseksi normatiiviseksi ”paljastamisen” välineeksi ihmisten vainoamiselle heidän henkilökohtaisten mielipiteidensä ja asenteidensa takia.
3. Kaikenlaista syrjintää synnyntäisten ominaisuuksien takia on syytä vastustaa. Ihmisten asenteita ei kuitenkaan kannata yrittää muuttaa määräyksillä ja sanktioilla. Ihmisten ja ryhmien tulee ansaita oma maineensa.
4. Kansanryhmien välisen kitkan merkittävä syy on jonkin ryhmän epäoikeudenmukaiseksi koettu suosiminen. Siitä on pyrittävä eroon ja eri ryhmille annettujen etuuksien luonne, määrä ja perusteet on tehtävä aina mahdollisimman läpinäkyviksi. Tämä on tärkeä keino yhteiskuntarauhan takaamiseksi. Mikään synnyntäinen ominaisuus ei saa a priori asettaa ketään toisia parempaan asemaan.
5. Toisenlaisesta kulttuurista saapuvilta on vaadittava Suomen kulttuurin, lakien ja perinteiden kunnioittamista. Etniseen tai kulttuuriseen erotteluun perustuvaan vainoon ja väkivaltaan kantakansallisuuden edustajia kohtaan on suhtauduttava erittäin vakavasti eikä ilmiöitä saa peitellä. Muussa tapauksessa luottamus viranomaisiin horjuu.
6. Vihapuheen vastustamisen nimikkeellä tehtyä sananvapauden loukkaamista ei saa hyväksyä. Rangaistavaksi voidaan hyväksyttävästi vaatia vain nimenomaista kiihottamista väkivaltaan. Huumorin kieltäminen kuuluu totalitarismiin.
7. Demokraattisessa ja moniarvoisessa yhteiskunnassa kaikkien on kyettävä sietämään monia asioita, jotka voivat syystä tai toisesta tuntua loukkaavilta. Pahastuminen vähäpätöisestä syystä ei ole vakava yhteiskunnallinen ongelma eikä sitä saa sellaiseksi nostaa. Sellainen on omiaan vain huonontamaan kansanryhmien välisiä suhteita ja luottamusta viranomaisiin.

Helsingissä 7.8.2023

Timo Vihavainen
professori (em.), puh. 0503762297

